

ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ  
ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ  
ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ  
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΩΝ  
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ  
ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ  
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΒΡΑΧΕΙΑΣ  
ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ  
ΤΟΥΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Βασίλης Καλοπίσης  
15/1/2025

## Περιεχόμενα

Εισαγωγή .....	2
Σκοπός .....	2
Μεθοδολογία .....	2
Αποτελέσματα .....	3
I. Δημογραφικά στοιχεία .....	3
II. Απαντήσεις στα κύρια ερωτήματα της έρευνας .....	6
III. Συσχετισμοί μεταξύ δημογραφικών στοιχείων οικογενειών και προτιμήσεων .....	9
Ανάλυση αποτελεσμάτων – συμπεράσματα .....	14

## Εισαγωγή

Το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής (Κ.Κ.Π.Π.Α) είναι ένας ενιαίος θεσμικός Φορέας, που υπάγεται στον έλεγχο και την εποπτεία του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας. Ο ρόλος του είναι διττός καθώς λειτουργεί τόσο ως φορέας στέγασης, πλήρους ιατροφαρμακευτική κάλυψης και περίθαλψης συγκεκριμένων ομάδων ωφελούμενων, όσο και ως Φορέας ενημέρωσης και εκπαίδευσης σε θέματα Αναδοχής, Υιοθεσίας, αλλά και Παιδικής Προστασίας. Υπό την αιγίδα του λειτουργούν 3 Δομές για Άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) εντός Αττικής (Δυτική & Ανατολική Αττική και Βούλα), 4 Δομές που αφορούν την παιδική προστασία («Η Μητέρα», Παιδόπολη Αγ. Βαρβάρα, Αναρρωτήριο Πεντέλης, Παιδόπολη Αγ. Ανδρέας), καθώς και 1 Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο («Μιχαλήνιο»).

Το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί Σχέδιο Αποϊδρυματοποίησης στο πλαίσιο του οποίου εντάσσεται και η ανάπτυξη υπηρεσιών βραχείας παραμονής ατόμων με αναπηρία<sup>1</sup>. Οι υπηρεσίες βραχείας παραμονής είναι δομές οι οποίες προσφέρουν στέγαση και δημιουργική απασχόληση για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Αποτελούν μια διεθνώς αναγνωρισμένη καλή πρακτική, οποία εντάσσεται σε μια ευρύτερη γκάμα υπηρεσιών πρόληψης της ιδρυματοποίησης καθώς προσφέρουν ανακούφιση στις οικογένειες έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν θετικά στον απαιτητικό ρόλο τους και παράλληλα ενδυναμώνουν και κοινωνικοποιούν τα άτομα με αναπηρία και αυξημένες ανάγκες υποστήριξης.

Προκειμένου να προετοιμάσει κατάλληλα το σχεδιασμό της εν λόγω υπηρεσίας το Κ.Κ.Π.Π.Α διεξήγαγε πιλοτική έρευνα η οποία περιγράφεται παρακάτω.

## Σκοπός

Η έρευνα είχε στόχο να διερευνήσει τις στάσεις και τις προτεραιότητες των οικογενειών με παιδιά με αναπηρία ή αναπτυξιακή καθυστέρηση έτσι ώστε η σχεδιαζόμενη υπηρεσία βραχείας παραμονής να υλοποιηθεί με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες τους.

## Μεθοδολογία

Δημιουργήθηκε ερωτηματολόγιο που καλύπτει μία σειρά παραμέτρων όπως είναι το είδος της αναπηρίας, η ηλικία των δυνητικά ωφελούμενων, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οικογένειας, καθώς και η επιθυμητή περίοδος, συχνότητα και στόχευση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε χρησιμοποιώντας το διαδικτυακό εργαλείο Google forms, ήταν ανώνυμο και

<sup>1</sup> Βλέπε άρθρο 2 και άρθρο 4 της ΚΥΑ υπ' αριθμ. 60135/1579/2017 (Β' 4590) «Αποϊδρυματοποίηση Ατόμων με Αναπηρία» όπως αυτή τροποποιήθηκε με ΚΥΑ Δ12/ΓΠοικ.66738/2150/2018 (Β' 5820) και Δ12γ/ΓΠοικ.108592/2021

δομήθηκε έτσι που να διασφαλίζονται τα προσωπικά ή ευαίσθητα δεδομένα των συμμετεχόντων.





Επιδιώκοντας το δείγμα να είναι όσο το δυνατόν πιο εκτεταμένο και αντιπροσωπευτικό, το ερωτηματολόγιο προωθήθηκε ευρέως τόσο στην Αττική όσο και στη Περιφέρεια σε φορείς εκπροσώπησης ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους (ΕΣΑμεΑ, και ΠΟΣΓΚΑμεΑ), σε φορείς εκπροσώπησης παρόχων σχετικών υπηρεσιών (Ελληνικό ΔΙΚΤΥΟ Παρόχων Υπηρεσιών για Άτομα με Αναπηρία), στη Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, σε μία ευρεία λίστα Ειδικών σχολείων και ΚΕ.ΔΑ.Σ.Υ και σε σειρά οργανισμών που παρέχουν υπηρεσίες Στέγασης (ΣΥΔ), Δημέρευσης (ΚΔΗΦ) και Δημιουργικής απασχόλησης (ΚΔΑΠ) σε άτομα με αναπηρία και στις οικογένειες τους. Σε μία περίοδο 2,5 μηνών (5/10/2024 έως 20/12/2024) συγκεντρώθηκαν συνολικά 402 απαντήσεις. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται παρακάτω σε μορφή γραφημάτων.

## Αποτελέσματα

### I. Δημογραφικά στοιχεία

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ: 402 ΑΤΟΜΑ

Γράφημα 1

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ			
	Αριθμός	ποσοστό %	
μητέρα	291	72.4%	
πατέρας	87	21.6%	
αδερφός/ή	15	3.7%	
άλλο	9	2.2%	

Γράφημα 2

ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ			
	Αριθμός	ποσοστό %	
20 - 30	9	2.2%	
31-40	43	10.7%	
41-50	187	46.5%	
51+	163	40.5%	

Γράφημα 3

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ			
	Αριθμός	ποσοστό %	
1	102	25.4%	
2	225	56.0%	
3	59	14.7%	
4+	16	4.0%	

Γράφημα 4

ΤΥΠΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ			
	Αριθμός	ποσοστό %	
Οικογένεια με δύο γονείς	307	76.4%	
Μονογονεϊκή οικογένεια	89	22.1%	
Ανάδοχη ή θετή οικογένεια	6	1.5%	

Γράφημα 5

ΗΛΙΚΙΑ ΠΑΙΔΙΟΥ			
	Αριθμός	ποσοστό %	
4-7	39	9.7%	
8-11	55	13.7%	
12-15	110	27.4%	
16-19	87	21.6%	
20-23	39	9.7%	
24+	72	17.9%	

Γράφημα 6

ΕΙΔΟΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ (Ή ΣΥΝΔΙΑΣΜΟΣ ΑΥΤΩΝ)			
	Αριθμός	ποσοστό %	
διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή – αυτισμός	236	40.2%	
νοητική αναπηρία	177	30.2%	
καθυστέρηση στα αναπτυξιακά ορόσημα λόγω ψυχοκοινωνικών δυσκολιών	38	6.5%	
κινητική αναπηρία	35	6.0%	
εγκεφαλική παράλυση	27	4.6%	
άλλη αναπηρία	24	4.1%	
αισθητηριακή αναπηρία (όρασης ή ακοής)	20	3.4%	
επιληψία	9	1.5%	
πολλαπλές αναπηρίες	8	1.4%	
σύνδρομο	7	1.2%	
ΔΕΠΥ	6	1.0%	

\*Στην παραπάνω ερώτηση οι συμμετέχοντες είχαν το δικαίωμα να επιλέξουν περισσότερες από μία επιλογές

## II. Απαντήσεις στα κύρια ερωτήματα της έρευνας

- Θα χρησιμοποιούσατε μία υπηρεσία βραχείας παραμονής;

ΝΑΙ	353
ΟΧΙ	49

Γράφημα 7



- Εάν απαντήσατε ναι στην προηγούμενη ερώτηση, για ποια χρονική περίοδο, κατά προτεραιότητα, θα χρησιμοποιούσατε την υπηρεσία βραχείας παραμονής;

Κάθε φορά που προκύπτει μια έκτακτη οικογενειακή ανάγκη	214
Τις περιόδους των σχολικών διακοπών	158
Σαββατοκύριακα	114
Καθημερινές απογεύματα	110
Άλλο	14

Γράφημα 8



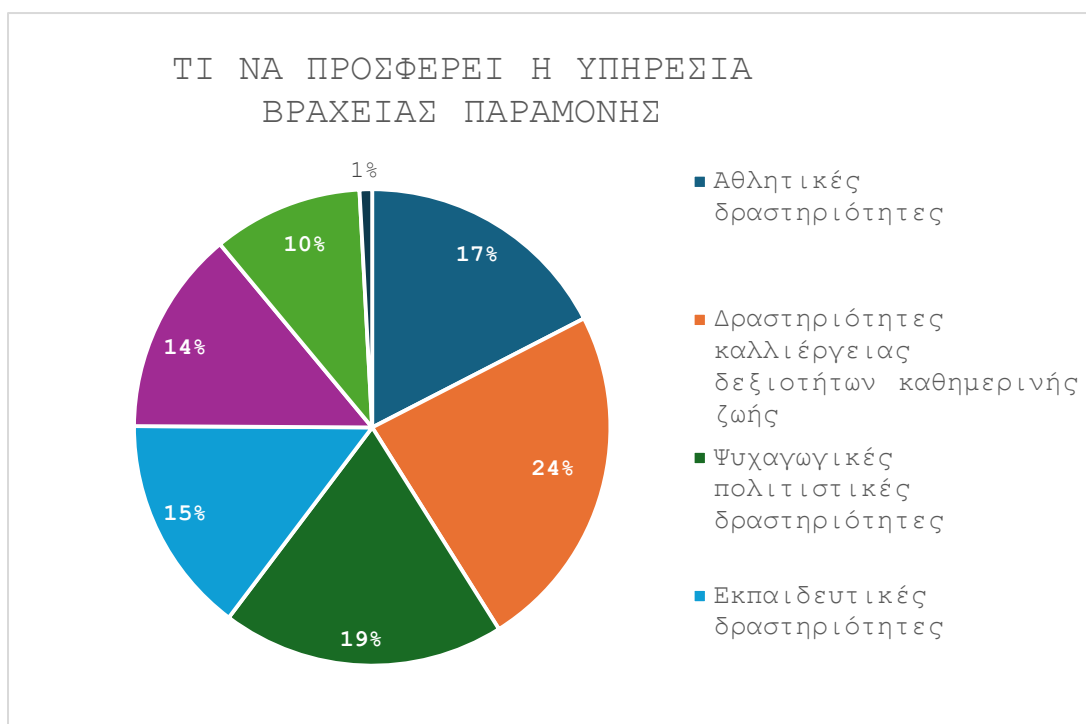
\*Στην παραπάνω ερώτηση οι συμμετέχοντες είχαν το δικαίωμα να επιλέξουν έως 2 επιλογές

- Τι θέλετε να προσφέρει μία υπηρεσία βραχείας παραμονής;

Αθλητικές δραστηριότητες	245
Δραστηριότητες καλλιέργειας δεξιοτήτων καθημερινής ζωής	332
Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές δραστηριότητες	270
Εκπαιδευτικές δραστηριότητες	208
Καλλιτεχνικές δραστηριότητες	195
Συμβουλευτική στην οικογένεια	143
Άλλο	12



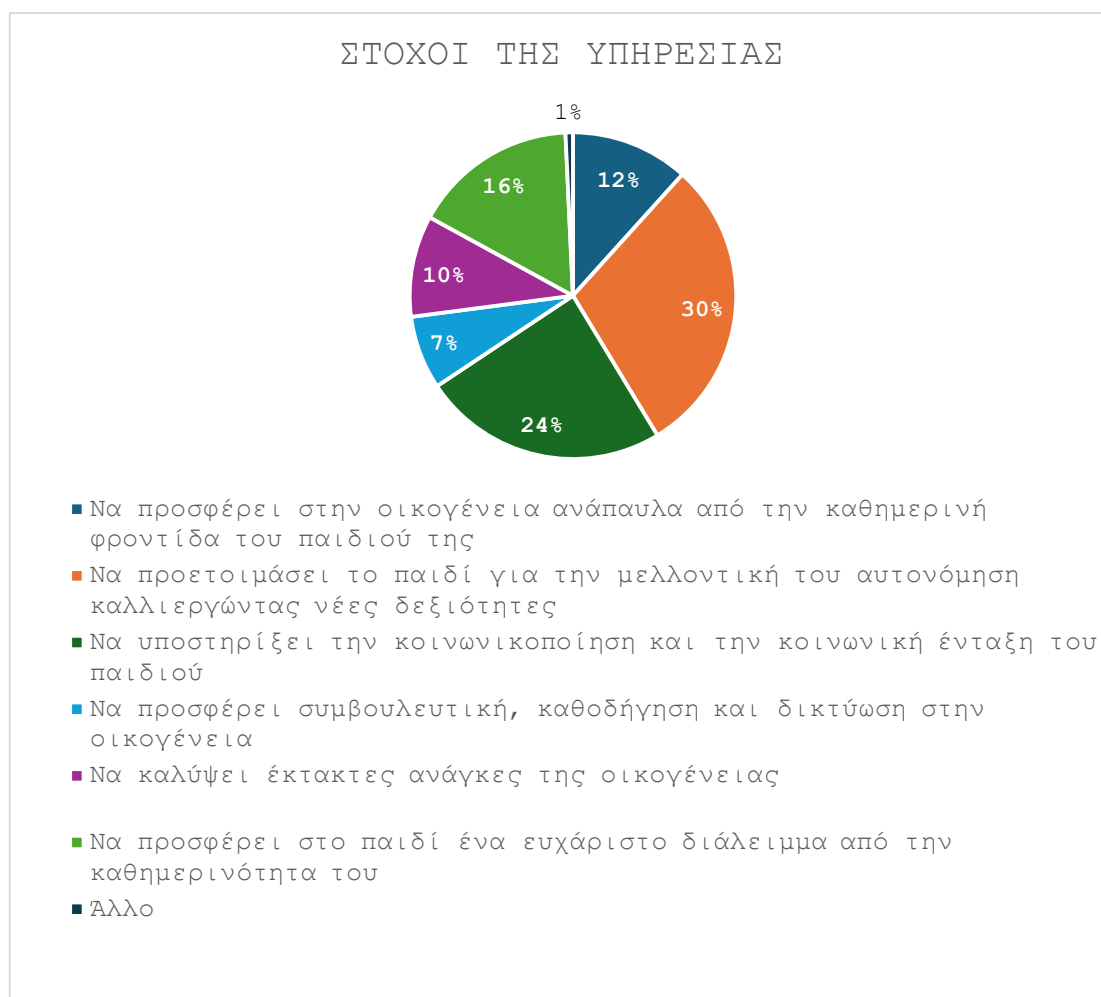
Γράφημα 9



- Ποιοι πρέπει να είναι οι στόχοι μιας υπηρεσίας βραχείας παραμονής;

Να προσφέρει στην οικογένεια ανάπαυλα από την καθημερινή φροντίδα του παιδιού της	127
Να προετοιμάσει το παιδί για την μελλοντική του αυτονόμηση καλλιεργώντας νέες δεξιότητες	322
Να υποστηρίξει την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη του παιδιού	264
Να προσφέρει συμβουλευτική, καθοδήγηση και δικτύωση στην οικογένεια	79
Να καλύψει έκτακτες ανάγκες της οικογένειας	109
Να προσφέρει στο παιδί ένα ευχάριστο διάλειμμα από την καθημερινότητα του	177
Άλλο	8

Γράφημα 10

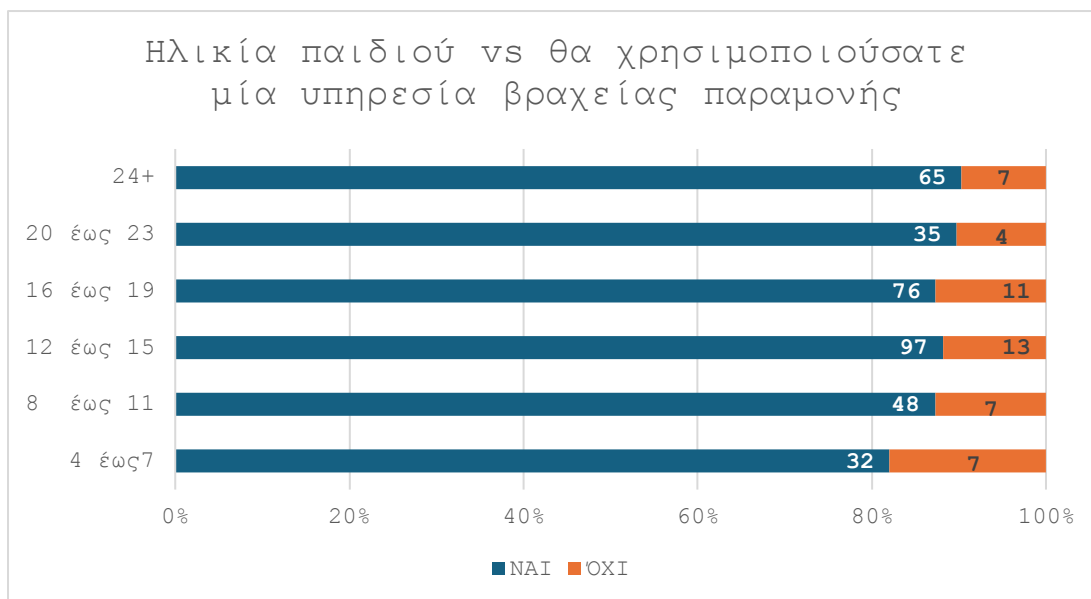


### III. Συσχετισμοί μεταξύ δημογραφικών στοιχείων οικογενειών και προτιμήσεων

- Ηλικία παιδιού vs Θα χρησιμοποιούσατε μια υπηρεσία βραχείας παραμονής για το παιδί σας;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
4 – 7 ετών	35	4
8 – 11 ετών	51	4
12 – 15 ετών	96	14
16 – 19 ετών	70	17
20 – 23 ετών	35	4
24+ετών	66	6

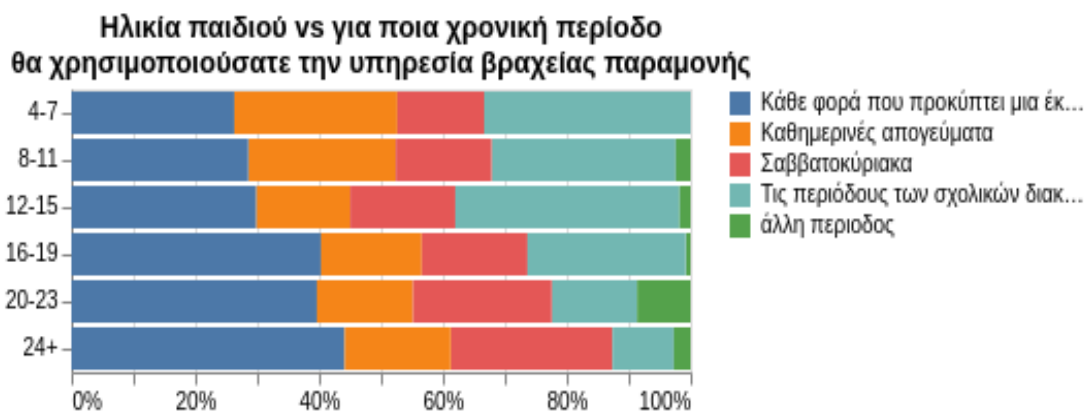
Γράφημα 11



- Ηλικία παιδιού vs για ποια χρονική περίοδο, κατά προτεραιότητα, θα χρησιμοποιούσατε την υπηρεσία βραχείας παραμονής;

	Κάθε φορά που προκύπτει μια έκτακτη οικογενειακή ανάγκη	Τις περιόδους των σχολικών διακοπών	Σαββατοκύριακα	Καθημερινές απογεύματα
4 – 7 ετών	15	19	8	15
8 – 11 ετών	24	25	13	20
12 – 15 ετών	51	62	29	26
16 – 19 ετών	52	33	22	21
20 – 23 ετών	23	8	13	9
24+ ετών	49	11	29	19

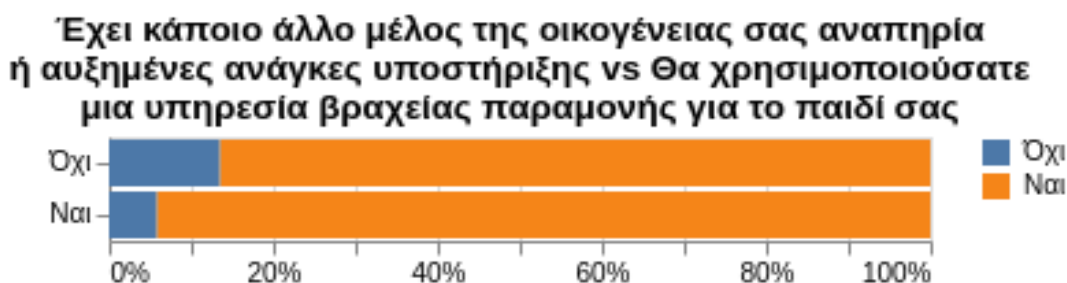
Γράφημα 12



- Έχει κάποιο άλλο μέλος της οικογένειάς σας αναπηρία ή αυξημένες ανάγκες υποστήριξης; vs Θα χρησιμοποιούσατε μια υπηρεσία βραχείας παραμονής για το παιδί σας;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	45	4
ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΛΛΟ ΑΤΟΜΟ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	285	45

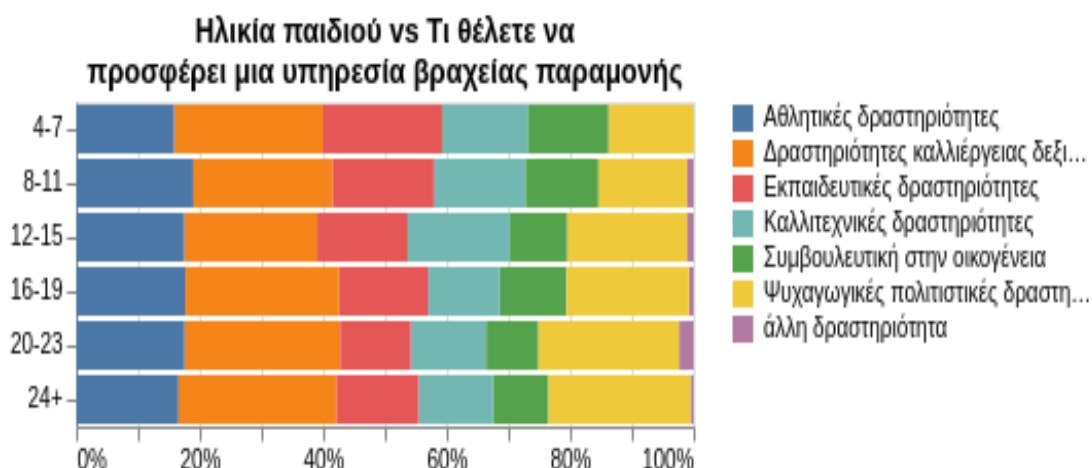
Γράφημα 13



- Ηλικία παιδιού vs Τι θέλετε να προσφέρει μια υπηρεσία βραχείας παραμονής;

	4-7 ετών	8-11 ετών	12-15 ετών	16-19 ετών	20-23 ετών	24+ Ετών
Αθλητικές δραστηριότητες	23	37	72	49	23	41
Δραστηριότητες καλλιέργειας δεξιοτήτων καθημερινής ζωής	35	44	88	69	33	63
Ψυχαγωγικές πολιτιστικές δραστηριότητες	20	28	80	55	30	57
Εκπαιδευτικές δραστηριότητες	28	32	60	40	15	33
Καλλιτεχνικές δραστηριότητες	20	29	68	32	16	30
Συμβουλευτική στην οικογένεια	19	23	38	30	11	22

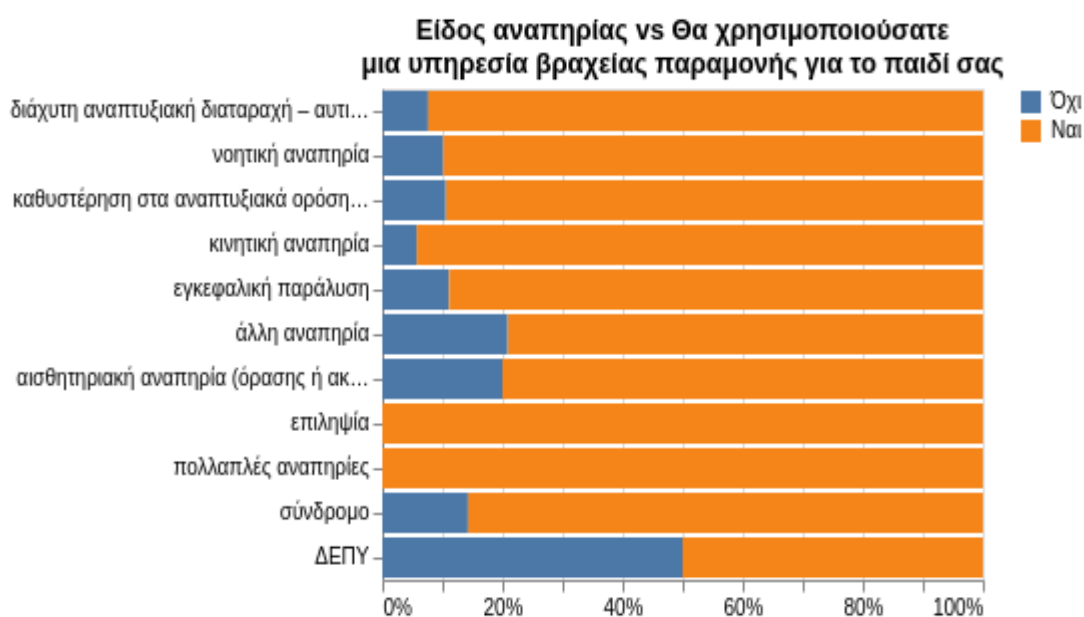
Γράφημα 14



- Είδος αναπηρίας vs Θα χρησιμοποιούσατε μια υπηρεσία βραχείας παραμονής για το παιδί σας;

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Νοητική Αναπηρία	159	18
Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή – Αυτισμός	218	18
Καθυστέρηση στα αναπτυξιακά ορόσημα λόγω ψυχοκοινωνικών δυσκολιών	34	4
Κινητική Αναπηρία	33	2
Εγκεφαλική παράλυση	24	3
Αισθητηριακή αναπηρία (όρασης ή ακοής)	16	4
Επιληψία	9	0
Πολλαπλές αναπηρίες	8	0
Σύνδρομο Down	6	1
ΔΕΠΥ	3	3
Άλλο	19	5

Γράφημα 15



- Είδος αναπηρίας vs Τι θέλετε να προσφέρει μια υπηρεσία βραχείας παραμονής

Γράφημα 16

Είδος αναπηρίας vs Τι θέλετε να προσφέρει μια υπηρεσία βραχείας παραμονής;	Είδος αναπηρίας vs Τι θέλετε να προσφέρει μια υπηρεσία βραχείας παραμονής;						
	Δραστηριότητες καλλιέργειας δεξιοτήτων καθημερινής ζωής	Αθλητικές δραστηριότητες	Ψυχαγωγικές πολιτιστικές δραστηριότητες	Εκπαιδευτικές δραστηριότητες	Καλλιτεχνικές δραστηριότητες	Συμβουλευτική στην οικογένεια	άλλη δραστηριότητα
διάχυτη αναπτυξιακή διαταραχή – αυτισμός	199	153	149	127	116	77	6
νοητική αναπηρία	151	99	128	87	84	64	9
καθυστέρηση στα αναπτυξιακά ορόσημα λόγω ψυχοκοινωνικών δυσκολιών	35	22	25	24	27	13	1
κινητική αναπηρία	32	16	25	19	19	8	3
εγκεφαλική παράλυση	23	8	18	11	13	5	2
άλλη αναπηρία	17	15	15	13	13	5	1
αισθητηριακή αναπηρία (όρασης ή ακοής)	14	11	14	15	10	9	
επιληψία	8	6	7	2	2	2	
πολλαπλές αναπηρίες	7	4	8	3	4	2	
σύνδρομο	6	5	6	5	6	3	
ΔΕΠΥ	5	3	5	3	2	3	

## Ανάλυση αποτελεσμάτων – συμπεράσματα

Οι απαντήσεις των οικογενειών με παιδιά με αναπηρία ή αναπτυξιακή καθυστέρηση σχετικά με την ανάπτυξη υπηρεσιών βραχείας παραμονής για τα παιδιά τους προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις πραγματικές ανάγκες και προτιμήσεις αυτών των οικογενειών, οι οποίες μπορούν να διευκολύνουν σημαντικά το σχεδιασμό των σχετικών υπηρεσιών.

Το δείγμα των συμμετεχόντων κρίνεται έως αρκετά ικανοποιητικό και αντιπροσωπευτικό καθώς συμμετείχε σημαντικός αριθμός ερωτώμενων (402 άτομα) και καλύφθηκε ένα ευρύ φάσμα ηλικιών και δυσκολιών των δυνητικών χρηστών της υπηρεσίας βραχείας παραμονής. Ενδεικτικά 10% των οικογενειών που συμμετείχαν είχαν παιδιά 4-7 ετών, 14% παιδιά 8-11 ετών, 27% παιδιά 12-15 ετών, 22% παιδιά 16-19 ετών, 10% παιδιά 20-23 ετών και 18% παιδιά μεγαλύτερα των 24 ετών (βλ. γράφημα 5). Αντίστοιχα όσον αφορά το είδος της αναπηρίας 40% των συμμετεχόντων είχαν παιδιά στο φάσμα του Αυτισμού, 30% παιδιά με Νοητική αναπηρία, 7% με καθυστερήσεις στα αναπτυξιακά ορόσημα λόγω ψυχοκοινωνικών δυσκολιών, 6% παιδιά με κινητική αναπηρία, 5% παιδιά με εγκεφαλική παράλυση, 3% παιδιά με αισθητηριακές αναπηρίες, 1,5% παιδιά με επιληψία, 1,4% παιδιά με πολλαπλές αναπηρίες και 1,2% παιδιά με σύνδρομο Down και 1% παιδιά με ΔΕΠΥ (βλ. γράφημα 6).

Κεντρικό εύρημα του ερωτηματολογίου αποτελεί το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων, ήτοι το 88% αυτών, δηλώνει ότι θα χρησιμοποιούσε μια υπηρεσία βραχείας παραμονής σε αντίθεση με ένα 12% που δηλώνει ότι δεν θα τη χρησιμοποιούσε (βλ. γράφημα 7).

Το ποσοστό των θετικών απαντήσεων είναι σταθερά πολύ υψηλά (άνω του 80%) σε όλες τις ηλικιακές ομάδες παιδιών. Πιο συγκεκριμένα το 81% των οικογενειών με παιδιά ηλικίας 4-7 ετών δήλωσαν ότι θα χρησιμοποιούσαν μία υπηρεσία βραχείας παραμονής και τα ποσοστά ήταν ακόμα μεγαλύτερα στις οικογένειες με μεγαλύτερα παιδιά (85% θετικές απαντήσεις στις ηλικίες 8-11 ετών, 87% θετικές απαντήσεις στις ηλικίες 12-15 ετών, 86% θετικές απαντήσεις στις ηλικίες 16-19 ετών, 90% θετικές απαντήσεις στις ηλικίες 20-25 ετών και 91% θετικές απαντήσεις στις οικογένειες με παιδιά ηλικίας άνω των 24 ετών. (βλ. γράφημα 11).

Όσον αφορά τη συσχέτιση μεταξύ του είδους αναπηρίας του παιδιού και της πρόθεσης χρήσης της υπηρεσίας, παρατηρούμε και εδώ υψηλά ποσοστά θετικών απαντήσεων σε όλες τις ομάδες. Οι οικογένειες με τη μεγαλύτερη πρόθεση χρήσης μιας τέτοιας υπηρεσίας είναι κατά σειρά αυτές με παιδιά με πολλαπλές αναπηρίες, επιληψία, κινητικές αναπηρίες, διαταραχές αυτιστικού φάσματος και νοητική αναπηρία ενώ συγκριτικά χαμηλότερα είναι τα αντίστοιχα θετικά ποσοστά των οικογενειών με παιδιά με αισθητηριακές αναπηρίες ή ΔΕΠΥ (Διάσπαση Ελλειμματικής προσοχής και Υπερκινητικότητας) (βλ. γράφημα 15).

Τέλος, παρατηρούμε ότι οι οικογένειες οι οποίες έχουν και κάποιο άλλο μέλος με αναπηρία παρουσιάζουν μεγαλύτερη πιθανότητα να χρησιμοποιήσουν την υπηρεσία (94%) έναντι των υπολοίπων (86%) (βλ. γράφημα 13).

Αναφορικά τώρα με την προτιμητέα περίοδο λειτουργίας της υπηρεσίας βραχείας παραμονής παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων (35%) θα ήθελε αυτή να είναι διαθέσιμη κάθε φορά που προκύπτει μια έκτακτη οικογενειακή ανάγκη. Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο ότι το υπόλοιπο 63% των οικογενειών επιθυμεί τη χρήση της υπηρεσίας σε προγραμματισμένη βάση είτε αυτό είναι τις περιόδους των σχολικών εορτών (26%), είτε τα Σαββατοκύριακα (19%), είτε τις καθημερινές τα απογεύματα (18%) (βλ. γράφημα 8).

Σε επίπεδο συσχετισμού μεταξύ της ηλικίας του παιδιού και της προτιμητέας περιόδου χρήσης της υπηρεσίας τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι όσο μεγαλώνει η ηλικία του παιδιού τόσο αυξάνεται η ανάγκη των οικογενειών να έχουν πρόσβαση σε αυτήν κάθε φορά που προκύπτει μία έκτακτη οικογενειακή ανάγκη αλλά και προγραμματισμένα τα Σαββατοκύριακα. Οι οικογένειες με παιδιά μικρότερων ηλικιών επιλέγουν συγκριτικά περισσότερο τη χρήση της υπηρεσίας τις καθημερινές τα απογεύματα και τις περιόδους των σχολικών διακοπών (βλ. γράφημα 12).

Σχετικά με το επιθυμητό περιεχόμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών, τα ευρήματα υποδεικνύουν ότι οι οικογένειες θα ήθελαν να προσφέρεται ένα ευχάριστο και ταυτόχρονα δημιουργικό πρόγραμμα για τα παιδιά τους. Δίνουν προτεραιότητα στις δραστηριότητες καλλιέργειας δεξιοτήτων καθημερινής ζωής (24%) αλλά επιθυμούν και μια σειρά άλλων παροχών (ψυχαγωγικές-πολιτιστικές δράσεις -19%, αθλητικές δραστηριότητες - 17%, εκπαιδευτικές δραστηριότητες - 15%, καλλιτεχνικές δραστηριότητες - 14%. Αξίζει επίσης να παρατηρήσουμε ότι ένα 10% των συμμετεχόντων επιθυμεί ανάμεσα στις παρεχόμενες υπηρεσίες να περιλαμβάνεται και η συμβουλευτική, καθοδήγηση και δικτύωση της οικογένειας (βλ. γράφημα 9).

Διερευνώντας τη συσχέτιση μεταξύ της ηλικίας του παιδιού και του είδους των επιθυμητών παροχών, διαπιστώνεται ότι οι οικογένειες με μικρότερα ηλικιακά παιδιά δίνουν συγκριτικά μεγαλύτερη έμφαση στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και στη συμβουλευτική της οικογένειας ενώ οι οικογένειες με μεγαλύτερα ηλικιακά παιδιά προτεραιοποιούν τις ψυχαγωγικές/πολιτιστικές δράσεις (βλ. γράφημα 14).

Στην συσχέτιση μεταξύ του είδους αναπηρίας και των επιθυμητών παρεχόμενων υπηρεσιών φαίνεται να υπάρχει μια ισορροπημένη απεικόνιση, στην οποία ξεχωρίζει η προτεραιότητα που δίνουν οι οικογένειες με παιδιά στο φάσμα του αυτισμού στις αθλητικές δραστηριότητες και στις καλλιέργεια δεξιοτήτων καθημερινής ζωής (βλ. γράφημα 16).

Τέλος, στη ερώτηση *“Ποιοι πρέπει να είναι κατά τη γνώμη σας οι πιο σημαντικοί στόχοι μια υπηρεσίας βραχείας παραμονής”* παρατηρούμε ότι οι συμμετέχοντες προτεραιοποιούν κατά σειρά την προετοιμασία του παιδιού για τη μελλοντική του αυτονόμηση (30%), την κοινωνικοποίηση (24%) και την ψυχαγωγία (16%). Σημαντικό είναι ωστόσο και το ποσοστό που εστιάζει όχι μόνο στις ανάγκες του παιδιού αλλά



και της οικογένειας συνολικά, καθώς ένα 12% θεωρεί ως βασικό στόχο της υπηρεσίας την ανάπαυλα της οικογένειας από την καθημερινή φροντίδα και ένα 10% την κάλυψη έκτακτων αναγκών της (βλ. γράφημα 10).

Η παρούσα έρευνα αποτελεί το πρώτο σχετικό εγχείρημα στον ελληνικό χώρο. Περαιτέρω διερεύνηση του ίδιου θέματος θα ήταν επιθυμητή ώστε να προσφέρει πληρέστερη κατανόηση των στάσεων και των αναγκών των οικογενειών σχετικά με την ανάπτυξη υπηρεσιών βραχείας παραμονής για τα παιδιά τους με αναπηρία.